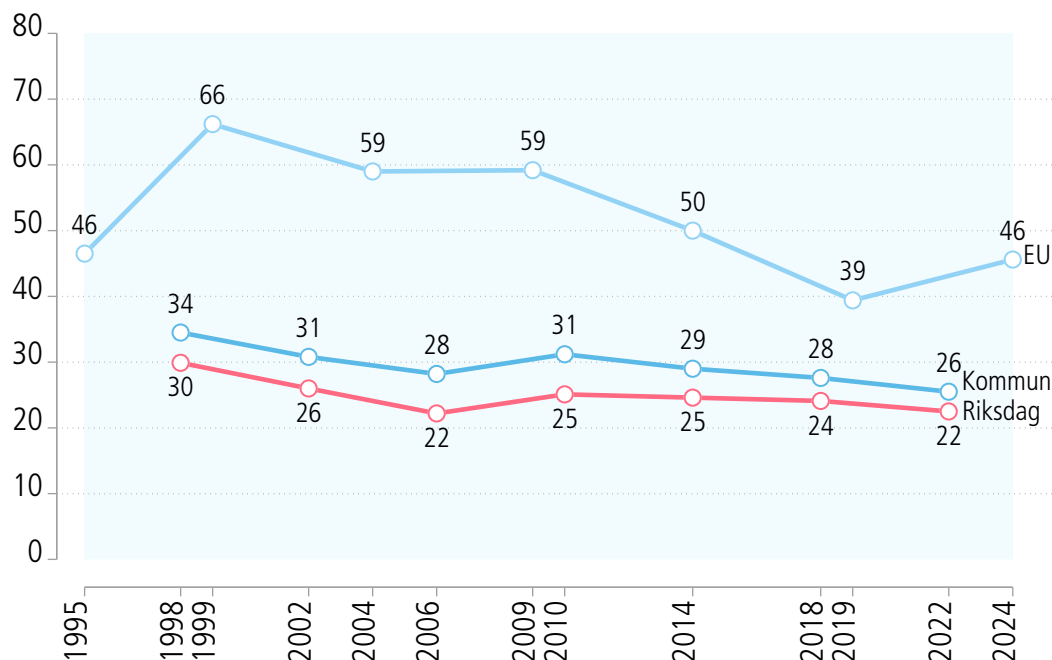

Allt färre personkryssar

I trettio år har svenska väljare haft möjlighet att också kryssa en kandidat på partiernas listor. Avsevärt fler väljer att personkryssa i europaparlamentsval än i val till kommuner, regioner och riksdag. Vid Europaparlamentsvalen är hela Sverige en valkrets vilket leder till större fokus på kandidaterna. När det bara finns 21 mandat att slåss om är toppkandidaterna färre och det finns större möjligheter för dem att bli kända för väljarna. Övriga val är mer renodlade partival med klart lägre andel kryssande. Endast omkring var fjärde väljare kryssar för en särskild kandidat i riksdagsvalen. Andelen personkryssande väljare är något högre i kommunvalen.

Personröstningssystemet från 1990-talet har haft motvind genom åren. Sedan det infördes har det blivit mindre populärt att kryssa. Vid 2022 års val nåddes nya bottenrekord i kryssandet. I europaparlamentsvalssammanhang har dock den nedåtgående trenden brutits. Andelen personröster ökade från 39 till 46 procent mellan 2019 och 2024 års europaparlamentsval. Trenderna kan delvis förklaras av vilka kandidater som ställer upp och hur välkända de är för väljarna.

Figur 1 Andel personröster bland samtliga röster i svenska europaparlamentsval, riksdagsval och kommunval, 1995–2024 (procent).

Källa: Källa: SCB:s valstatistik.

Kommentar: Europaparlamentsvalet 2009 användes andelen personröster bland de som röstat på partier som tog mandat i respektive val. Därefter redovisas andelen personröstande bland samtliga giltiga röster. Regionvalen har utelämnats för att riksdagsvalen ska vara tydliga eftersom regionvalen ligger runt samma andelar för personröster för riksdagsvalen +/- 2 procentenheter (1998, 29%; 2002, 25%; 2006, 22%; 2010, 24%; 2014, 23%; 2018, 22%; 2022, 20%). Resultaten är avrundade till närmsta heltal. För vidare läsning hänvisas det till Valforskningsprogrammets rapporter [Energivalet](#) och [20 år med personval](#) samt boken [Väljarna och valet 2022](#), kapitel 20, Kandidaterna på [Valforskningsprogrammets](#) hemsida.